

УДК 343

V. Matviychuk

THE CONSTITUENT ELEMENTS OF A CRIME OF VIOLATION OF INVIOABILITY OF PRIVATE LIFE (PART 2, ARTICLE 182 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE)

В.В. Матвійчук

аспірант кафедри

кримінального права, кримінології,

цивільного та господарського права

ВНЗ «Національна академія управління»

м. Київ

КВАЛІФІКУЮЧІ ОЗНАКИ ЗЛОЧИНУ ПОРУШЕННЯ НЕДОТОРКАНОСТІ ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ (ЧАСТИНА 2 СТАТТІ 182 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ)

Постановка проблеми. Кваліфікуючі ознаки злочину, передбаченого частиною другою статті 182 КК України, не отримали належного розкриття в юридичній літературі сьогодення. Ці ознаки мають важливе значення для теорії кримінального права, а також правозастосовної діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Кваліфікуючими ознаками злочину, передбаченого статтею 182 КК України, на фрагментарному рівні присвячували свої роботи такі вчені: М.І. Мельник, О.О. Семенюк, В.І. Борисов, Л.В. Дорош, Т.М. Нурнаєва, Е.Л. Сидоренко, М.А. Карабут та інші. Проте, до цього часу ці питання не знайшли свого належного вирішення. Крім того, ця проблема розглядалася на застарілому законодавстві.

Мета статті полягає у з'ясуванні кваліфікуючих ознак злочину порушення недоторканності приватного життя.

Основні результати дослідження. Склади злочинів розрізняються за суспільною небезпекою діянь, що в них фіксуються. У цьому контексті відповідно виділяється склади: 1) основні; 2) додаткові. У нашому випадку основним є склад злочину, за допомогою ознак якого суспільно небезпечно діяння порушення недоторканності приватного життя відображене в частині першій статті 182 КК України. Натомість додатковим складом злочину є склад, передбачений частиною другою статті 182 КК України, за допомогою ознак якого диференціюється караність цього суспільно небезпечного діяння.

Слід акцентувати увагу на тому, що додаткові склади злочинів також неоднорідні, що обумовлено спрямованістю диференціації караності суспіль-

но-небезпечних діянь [1, с. 53]. Сприймаючи позицію, яка є в юридичній літературі, що серед додаткових складів злочину виділяються склади кваліфікуючі та привілейовані [1, с. 53], у нашому випадку кваліфікуючими складом є той, що характеризує суспільно небезпечне діяння порушення недоторканності приватного життя, що описане в частині другій статті 182 КК України. Отже така кваліфікація складів злочинів за суспільною небезпечністю фіксованих у частині другій статті 182 КК України (суспільно небезпечних діянь) відповідає законодавчому формулюванню «ті самі дії, вчинені повторно, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи» [2].

Важливо звернути увагу на те, що перелік обтяжуючих обставин міститься в статті 67 КК України [2]. Вони виходять за межі складу злочину, передбаченого частиною другою статті 182 КК України, і є підставою для суду в призначенні більш суворого покарання в межах санкції статті цього Кримінального кодексу. Але буває й так, що певна обтяжуюча обставина знаходить своє закріплення як кваліфікуюча ознака конкретного складу злочину. При застосуванні покарання в таких випадках суд не може враховувати її при призначенні покарання як таку, що його обтяжують (стаття 67 КК України). Це положення знайшло своє підтвердження в абзаці другому пункту 4 постанови Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Пленуму Верховного Суду України № 18 від 10.12.2004, № 8 від 12.06.2009, № 11 від 06.11.2009) [3, с. 68].

Отже частина 2 статті 182 КК України передбачає відповідальність за кваліфікуючі (обтяжуючі) види діяння, зазначені в диспозиції статті. До них належать «ті самі дії, вчинені повторно, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересом особи» [2]. Що стосується «тих самих дій», то ми їх уже дослідили в статті «Об'єктивна сторона злочину порушення недоторканності приватного життя». Наразі в цій роботі необхідно проаналізувати такі діяння: 1) вчинені повторно; 2) ті самі дії, якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи.

Перш за все з'ясуємо точки зору авторів публікацій стосовно першої кваліфікуючої ознаки цього злочину «ті самі дії, вчинені повторно». Так, О.О. Семенюк стверджує, що вчинення незаконного збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконна зміна такої інформації буде повторним у разі вчинення не одночасно однією особою двох або більше злочинів, передбачених цією самою статтею або частиною статті Особливої частини КК України [4, с. 411]. Інші погляди на цю ознаку в існуючих публікаціях відсутні, а тому нам необхідно з'ясувати цей припис частини другої статті 182 КК України.

У контексті зазначеного звернемося до статті 32 КК України. Поняття повторності злочинів визначається в частині першій статті 32 КК України, відповідно до якої повторністю злочинів визнається вчинення двох або більше злочинів, передбачених тією самою статтею або частиною статті Особливої частини КК [2]. Крім того, поняття повторності злочинів отримує певну кон-

кретизацію в частині третій статті 32 КК, відповідно до якої вчинення двох або більше злочинів, передбачених різними статтями, визнається повторним лише у випадках, передбачених в Особливій частині цього Кодексу [2]. У частині четвертій цієї статті звертається увага на те, що повторність буде відсутня, якщо за раніше вчинений злочин особу було звільнено від кримінальної відповідальності за підставами, встановленими законом, або якщо судимість за ці злочини було погашено або знято [2]. Слід погодитися з О.М. Шармар, що повторністю злочинів визнається неоднчасне вчинення однією особою двох або більше злочинів, передбачених цією самою статтею або частиною статті Особливої частини КК [5, с. 104]. До ознак повторності слід віднести: 1) особа (група осіб) вчиняє два або більше самостійних одиничних злочинів, що утворюють повторність і можуть мати різний характер; 2) одиничні злочини, що утворюють повторність, вчиняються неоднчасно, тобто відділені певним проміжком часу; 3) на повторність не впливає судимість особи за раніше вчинені злочини; 4) повторність виключається, якщо за раніше вчинений злочин особа звільняється від кримінальної відповідальності, закінчилися строки давності, на злочин поширилася амністія або судимість особи погашено чи знято [5, с. 104].

Грунтуючись на ознаках повторності злочинів, що названі законодавцем у всіх трьох згаданих частинах статті 32 КК, а також з певними уточненнями ознак повторності, які випливають із змісту статті 32 КК, можна сформулювати таке визначення повторності: «повторність злочинів — це такий вид множинності злочинів, при якому особа (група осіб) не одночасно вчиняє два або більше одиничних злочинів, що передбачені цією самою статтею або частиною статті Особливої частини КК, різними статтями Особливої частини КК і статтею, за якою кваліфікується наступний злочин, а також вчинення попереднього злочину, зазначеного як кваліфікуюча ознака. При цьому для повторності не має значення чи засуджувалися особи за раніше вчинений злочин».

У відповідності до пункту 4 постанови пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 № 7 «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки» у межах повторності злочинів їх неоднчасне вчинення означає, що початкові моменти вчинення кожного зі злочинів не збігаються за часовими показниками. У зв'язку з цим повторність можуть утворювати злочини, один з яких був вчинений у період, коли інший злочин уже розпочався, але ще не закінчився. У такому разі вчиненим повторно вважається злочин, розпочатий пізніше [6, с. 38].

Маючи такий теоретичний доробок, сформулюємо форми повторності злочину порушення недоторканності приватного життя: 1) вчинення дії незаконне збирання конфіденційної інформації про особу після такої ж дії; 2) вчинення дії незаконне зберігання конфіденційної інформації про особу після незаконного збирання такої інформації; 3) вчинення дії використання конфіденційної інформації про особу після незаконного зберігання такої інформації; 4) вчинення дії знищення конфіденційної інформації про особу після незаконного збирання такої інформації; 5) вчинення дії поширення конфіденційної інформації про особу після незаконного збирання такої інформації; 6) вчинен-

ня дій незаконна зміна конфіденційної інформації про особу після незаконного зберігання такої інформації.

Необхідно звернути увагу на те, що повторність цього злочину (частина друга статті 182 КК України) може полягати у найрізноманітніших поєднаннях злочинів, передбачених частиною першою статті 182 КК: вони можуть бути закінченим та незакінченим, вчинені особисто чи у співучасті. Для статті 182 КК України характерне повторність тотожних злочинів. Стосовно повторності тотожних злочинів існують наступні погляди: 1) Ю.В. Баулін заявляє, що під повторність тотожних злочинів слід розуміти вчинення особою двох чи більше одиничних злочинів, які містять ознаки одного й того ж складу злочину [7, с. 227]; 2) О.М. Шармар стверджує, що «повторність тотожних злочинів утворюють злочини, що містять ознаки того самого складу злочину. Обидва злочини, що утворюють таку повторність, охоплює одна стаття КК, у якій встановлена відповідальність за повторне вчинення злочину» [5, с. 105]. Зазначені погляди дають нам можливість запропонувати визначення повторності тотожних злочинів: «повторність тотожних злочинів слід розуміти як неоднчасне вчинення особою (групою осіб) двох чи більше одиничних злочинів, які містять ознаки одного й того ж складу злочину, коли обидва злочини, що утворюють таку повторність, охоплює одна стаття КК України».

Щодо кваліфікуючої ознаки злочину, передбаченої частиною другою статті 182 КК України, «ті самі дії ... якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи» в примітці до цієї статті зазначено, що під істотною шкодою, якщо вона полягає у заподіянні матеріальних збитків, у цій статті слід розуміти таку, що у сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян [2].

У відношенні кваліфікуючої ознаки злочину, передбаченого частиною другою статті 182 КК України, «ті самі дії ... якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободи та інтереси особи» існують такі позиції фахівців: 1) М.К. Гнетнев, О.М. Готін, М.В. Мазур заявляють, що «наявність істотної шкоди слід з'ясовувати в кожному конкретному випадку залежно від обставин, оскільки це поняття є оціночним. Шкода, яка полягає в заподіянні матеріальних збитків, згідно з приміткою до статті 182 КК вважається істотною, якщо вона в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян» [8, с. 189]; 2) І.О. Зінченко стверджує, що шкода, яка полягає у заподіянні матеріальних збитків, вважається істотною, якщо вона у сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян [9, с. 146]; 3) М.І. Мельник переконує, що «істотна шкода може мати матеріальний або інші характер. Згідно з приміткою до цієї статті істотною шкодою, якщо вона полягає у заподіянні матеріальних збитків, вважається така шкода, яка в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян» [10, с. 495].

Аналіз поглядів М.К. Гнетнева, О.М. Готіна, М.В. Мазур, І.О. Зінченка, М.І. Мельника на таку кваліфікуючу ознаку злочину, передбаченого частиною другою статті 182 КК України, як «ці самі дії ... якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересом особи» дає нам

можливість виокремити наступні позитивні положення: 1) наявність істотної шкоди слід застосовувати в кожному конкретному випадку залежно від обставин справи, оскільки це поняття є оціночним; 2) істотна шкода може мати матеріальний або інший характер; 3) шкода, яка має матеріальний характер, буде істотною, якщо вона в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

У відношенні істотної шкоди нематеріального характеру у частині другій статті 182 КК України слід зазначити, що вона тут не диференційована. У той же час слід враховувати й те, що в диспозиції частини другої статті 182 КК шкоду нематеріального характеру слід розуміти виходячи із диспозицій, а також із змісту примітки. Зазначається, що якщо така шкода полягає у заподіянні матеріальних збитків, то вона вважається істотною, якщо в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Тобто, законодавець формує істотну шкоду нематеріального виміру як категорію оціночну. Шкода, яка полягає у заподіянні матеріальних збитків (виключно майновий характер), включає: а) втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або повинна зробити для відновлення свого порушеного права на недоторканність приватного життя (тобто реальні збитки); б) доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право на недоторканність приватного життя не було порушено (упущена вигода). Стосовно того, як має вирішуватися питання про істотність шкоди нематеріального характеру, в юридичній літературі існують наступні погляди: 1) М.І. Мельник зазначає, що «питання про істотність шкоди нематеріального характеру вирішуються органом досудового слідства, прокурором або судом з урахуванням конкретних обставин справи і в межах своєї компетенції. Зокрема, істотною шкодою можуть визнаватися порушення охоронюваних Конституцією України чи іншими законами прав та свобод людини і громадянина (право на свободу і особисту недоторканність тощо). Істотна шкода у вигляді порушення конституційних прав та свобод людини і громадянина може полягати в суттєвому їх обмеженні, забороні їх реалізовувати відповідно до закону тощо» [11, с. 1047]. 2) В.І. Тютюгін стверджує, що «в пунктах 3 і 4 примітки до статті 364 КК України законодавче визначення істотної шкоди розкривається лише стосовно тих випадків, коли ці наслідки пов'язані із заподіяння матеріальних збитків. Але це зовсім не означає, що ці злочини не можуть спричинити і наслідки нематеріального характеру. Можливість спричинення останніх прямо впливає зі змісту диспозицій частини першої статті 364, статтею 364-1, 365, 365-2 і 367 КК України, у яких наслідки визначаються як заподіяння істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян. Отже, такі наслідки не можуть обмежуватися спричиненням лише матеріальних збитків, бо зазначені в законі відповідні права, свободи та інтереси не можуть бути зведені тільки до суто майнових, і тому шкода може бути визнана істотною, якщо порушуються не тільки майнові, а й інші права, наприклад, основні конституційні права і свободи людини і громадянина (у нашому випадку право на недоторканність приватного життя — В.В. Матвійчук). Це свідчить, що зміст тих наслідків, які

можуть бути спричинені внаслідок заподіяння ... злочинів, розкривається далеко не у повному обсязі» [12, с. 502]. Питання про істотність шкоди, яка полягає в заподіянні наслідків нематеріального характеру, вирішуються в кожному окремому випадку з урахуванням обставин конкретного кримінального провадження, бо в таких ситуаціях істотна шкода є оціночним поняттям [12, с. 502].

Аналіз поглядів М.І. Мельника, В.І. Тютюгіна на істотну шкоду нематеріального характеру свідчать, що вони не суперечать один одному, а також є достатньо обґрунтованими, а тому нами сприймаються і можуть бути повністю перенесені на положення, що стосується істотної шкоди як наслідку, передбаченого частиною другою статті 182 КК України. У цьому сенсі стосовно предмета нашого дослідження потрібно акцентувати увагу на тому, що «загально-визнаним в міжнародному праві, фундаментальним правом людини, зокрема, є право на недоторканність приватного життя особистої і сімейної таємниці...» [13, с. 710].

Положення, що стосуються прав, свобод та інтересів, розкриті нами при розгляді предмета та об'єктивної сторони злочину, передбаченого статтею 182 КК України, а тому ми не будемо зосереджувати на цьому увагу у рамках цієї статті. При вирішенні істотної шкоди нематеріального характеру потрібно врахувати: 1) ступінь негативного впливу протиправного діяння на суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони особистого і сімейного життя особи; 2) характер завданої матеріальної шкоди цим відносинам; 3) розмір моральної шкоди тощо.

Важливо звернути увагу на те, що злочин, передбачений частиною другою статті 182 КК, вчинений за ознакою «ті самі дії, вчинені повторно», відноситься до діянь з формальним складом і обов'язковою ознакою об'єктивної сторони такого злочину є ці самі дії, вчинені повторно. Натомість злочин, передбачений цією частиною статті за ознакою «ті самі дії ... якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи», вважається закінченим з моменту настання (заподіяння) зазначених у законі наслідків, що повинні перебувати у причинному у зв'язку із вчиненнями особою діянь. Тому в цьому випадку обов'язковими ознаками об'єктивної сторони цього злочину є: дії; наслідки у вигляді істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи; необхідний причинний зв'язок між діями суб'єкта злочину і наслідками, що настали.

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна дійти таких висновків.

1. Повторність злочинів — це такий вид множинності злочину, при якому особа (група осіб) не одночасно вчиняє два або більше одиничних злочини, що передбачені тією самою статтею або частиною статті Особливої частини КК України і статтею, за якою кваліфікуються наступний злочин, а також вчинення попереднього злочину, зазначеного як кваліфікуюча ознака (при цьому не має значення, чи засуджувала ця особа за раніше вчинений злочин).

2. Повторність тотожних злочинів слід розуміти як неоднчасне вчинення особою (групою осіб) двох чи більше одиничних злочинів, які містять ознаки одного й того ж складу злочину, коли обидва злочини, що утворює таку повторність, охоплює одна стаття КК України.

3. Позитивними положеннями щодо істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи в існуючих поглядах є такі: а) наявність істотної шкоди слід застосовувати в кожному конкретному випадку залежно від обставин справи, оскільки це поняття щодо нематеріального його виміру є оціночним; б) істотна шкода може мати матеріальний або інший характер; в) істотною буде шкода, коли вона має матеріальний характер, якщо вона в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

4. В існуючих публікаціях стосовно істотної шкоди нематеріального характеру, що стосується злочину, передбаченого частиною другою статті 182 КК України, відсутні розробки.

5. При вирішенні істотної шкоди нематеріального характеру потрібно враховувати: ступінь негативного впливу протиправного діяння на суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони особистого і сімейного життя особи; характер завданої матеріальної шкоди цим відносинам; розмір моральної шкоди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Благов Е.В.* Общая часть уголовного права в 20 лекциях: [курс лекцій] / Е.В.Благов. — М. : Юрлит-информ, 2012. — 344 с.

2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25—26. — Ст. 131.

3. Про практику призначення судами кримінального покарання : постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 (зі змінами і доповненнями, внесеними постановами Пленуму Верховного Суду України № 18 від 10.12.2004, № 8 від 12.06.2009, № 11 від 06.11.2009) // Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. — [2-ге видання]. — К. : Алерта; ЦУЛ, 2011. — С. 68—85.

4. *Семенюк О.О.* Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина / О.О. Семенюк // Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.] ; За заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея ; НАВС. — К. : Юрінком Інтер, 2016. — С. 369—414.

5. *Шармар О.М.* Повторність, сукупність та рецидив злочинів / О.М. Шармар // Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.] ; За заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея ; НАВС. — К. : Юрінком Інтер, 2016. — С. 104—114.

6. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки : Постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 04.06.2010 // Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. — [2-ге видання]. — К. : Алерта; ЦУЛ, 2011. — С. 38—45.

7. *Баулін Ю.В.* Повторність, сукупність та рецидив злочинів / Ю.В. Баулін // Кримінальне право України : Загальна частина : Підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, Л.М. Кривоченко та ін. ; За ред. Сташиса В.В., Тація В.Я. — 4-е вид., перероб. і доповн. — К. : Право, 2010. — С. 258—287.

8. *Гнетнев М.К.* Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина / М.К. Гнетнев, О.М. Готін, М.В. Мазур // Кримінальне

право (Особлива частина): Підручник; за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. — [2-ге видання]. — К.: «ВД» Данор», 2013. — С. 156—212.

9. *Зінченко І.О.* Злочини проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина / І.О. Зінченко // Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. проф. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. — 5-те вид., переробл. і допов. — К.: Право, 2015. — С. 140—148.

10. *Мельник М.І.* Коментар до ст. 182 КК України / М.І. Мельник /// Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України; За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. — 9-те вид., переробл. і допов. — К.: Юридична думка, 2012. — С. 492—495.

11. *Мельник М.І.* Коментар до статей 364, 365, 366—368, 369, 370 / М.І. Мельник // Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України; За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. — 9-те вид., переробл. і допов. — К.: Юридична думка, 2012. — С. 1045—1092.

12. *Тютюгін В.І.* поняття, ознаки і види злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг / В.І. Тютюгін // Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. проф. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. — 5-те вид., переробл. і допов. — К.: Право, 2015. — С. 496—513.

13. *Шемчушенко Ю.С.* Права людини / Ю.С. Шемчушенко // Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемчушенко (голова редкол.) та ін. — Т. 4. — К.: Укр. енциклопедія, 2002. — С. 710.

REFERENCES

1. *Blagov E.V.* Obshhaja chast' ugovnogo prava v 20 lekcijah: [kurs lekcij] / E.V. Blagov. — M.: JurLit-inform, 2012. — 344 s.

2. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 5 kvitnia 20001 r. // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. — 2001. — № 25—26. — St. 131.

3. Pro praktyku pryznachennia sudamy kryminalnoho pokarannia: postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy № 7 vid 24.10.2003 (zi zminamy i dopovnenniamy, vnesenymy postanovamy Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy № 18 vid 10.12.2004, № 8 vid 12.06.2009, № 11 vid 06.11.2009) // Postanovy Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy u kryminalnykh spravakh. — [2-he vydannia]. — K.: Alerta; TsUL, 2011. — S. 68—85.

4. *Semeniuk O.O.* Zlochyny proty vyborchych, trudovykh ta inshykh osobystykh prav i svobod liudyny i hromadianyna / O.O. Semeniuk // Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy / D.S. Azarov, V.K. Hryshchuk, A.V. Savchenko [ta in.]; Za zah. red. O.M. Dzhuzhi, A.V. Savchenka, V.V. Chernieia; NAVS. — K.: Yurinkom Inter, 2016. — S. 369—414.

5. *Sharmar O.M.* Povtornist, sukupnist ta retsydyv zlochyniv / O.M. Sharmar // Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy / D.S. Azarov, V.K. Hryshchuk, A.V. Savchenko [ta in.]; Za zah. red. O.M. Dzhuzhi, A.V. Savchenka, V.V. Chernieia; NAVS. — K.: Yurinkom Inter, 2016. — S. 104—114.

6. Pro praktyku zastosuvannia sudamy kryminalnoho zakonodavstva pro povtornist, sukupnist i retsydyv zlochyniv ta yikh pravovi naslidky: Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy № 7 vid 04.06.2010 // Postanovy Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy u kryminalnykh spravakh. — [2-he vydannia]. — K.: Alerta; TsUL, 2011. — S. 38—45.

7. *Baulin Yu.V. Povtornist, sukupnist ta retsydyv zlochyniv / Yu.V. Baulin // Kryminalne pravo Ukrainy : Zahalna chastyna : Pidruchnyk / Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, L.M. Kryvochenko ta in. ; Za red. Stashysa V.V., Tatsiia V.Ya. — 4-ie vyd., pererob. i dopovn. — K. : Pravo, 2010. — S. 258–287.*

8. *Hnietniev M.K. Zlochyny proty vyborchyykh, trudovykh ta inshykh osobystykh prav i svobod liudyny i hromadianyna / M.K. Hnietniev, O.M. Hotin, M.V. Mazur // Kryminalne pravo (Osoblyva chastyna) : Pidruchnyk ; za red. O.O. Dudorova, Ye.O. Pysmenskoho. — [2-he vydannia]. — K. : «VD» Danor», 2013. — S. 156–212.*

9. *Zinchenko I.O. Zlochyny proty inshykh osobystykh prav i svobod liudyny i hromadianyna / I.O. Zinchenko // Kryminalne pravo Ukrainy : Osoblyva chastyna : Pidruchnyk / Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tiutiuhin ta in. ; za red. prof. V.Ya. Tatsiia, V.I. Borysova, V.I. Tiutiuhina. — 5-te vyd., pererobl. i dopov. — K. : Pravo, 2015. — S. 140–148.*

10. *Melnyk M.I. Komentar do st. 182 KK Ukrainy / M.I. Melnyk // // Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy ; Za red. M.I. Melnyka, M.I. Khavroniuka. — 9-te vyd., pererobl. i dopov. — K. : Yurydychna dumka, 2012. — S. 492–495.*

11. *Melnyk M.I. Komentar do statei 364, 365, 366–368, 369, 370 / M.I. Melnyk // // Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy ; Za red. M.I. Melnyka, M.I. Khavroniuka. — 9-te vyd., pererobl. i dopov. — K. : Yurydychna dumka, 2012. — S. 1045–1092.*

12. *Tiutiuhin V.I. poniattia, oznaky i vydy zlochyniv u sferi sluzhbovoi diialnosti ta profesiinoi diialnosti, poviazanoi z nadanniam publicznykh posluh / V.I. Tiutiuhin // Kryminalne pravo Ukrainy : Osoblyva chastyna : Pidruchnyk / Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tiutiuhin ta in. ; za red. prof. V.Ya. Tatsiia, V.I. Borysova, V.I. Tiutiuhina. — 5-te vyd., pererobl. i dopov. — K. : Pravo, 2015. — S. 496–513.*

13. *Shemchushenko Yu.S. Prava liudyny / Yu.S. Shemchushenko // Yurydychna entsyklopediia: V 6 t. / Redkol. : Yu.S. Shemchushenko (holova redkol.) ta in. — T. 4. — K. : Ukr. entsyklopediia, 2002. — S. 710.*

Матвійчук В.В. Кваліфікуючі ознаки злочину порушення недоторканності приватного життя (частина 2 статті 182 Кримінального Кодексу України)

У статті досліджено кваліфікуючі ознаки злочину порушення недоторканності приватного життя. У роботі з'ясовуються загальнотеоретичні положення, що стосуються кваліфікуючих і обтяжуючих обставин. Автор визначається з такими кваліфікуючими ознаками злочину, передбаченими частиною 2 статті 182 Кримінального кодексу України, як: повторність та істотна шкода. Зроблено висновки стосовно кваліфікуючих ознак названого злочину.

Ключові слова: кваліфікуючі ознаки злочину, потворність, істотна шкода, повторність тотожних злочинів.

Матвейчук В.В. Квалифицирующие признаки преступления нарушение неприкосновенности частной жизни (часть 2 статьи 182 Уголовного кодекса Украины)

В статье исследуются квалифицирующие признаки преступления нарушение неприкосновенности частной жизни. В работе выясняются общетеоретические положения, касающиеся квалифицирующих и отягощающих обстоятельств. Автор определяется с такими квалифицирующими признаками преступления, предусмотренными частью 2 статьи 182 Уголовного кодекса Украины, как: повторность и

существенный вред. Сделаны выводы относительно квалифицирующих признаков указанного преступления.

Ключевые слова: квалифицирующие признаки преступления, повторность, существенный вред, повторность тождественных преступлений.

Matviychuk V. The Constituent Elements of a Crime of Violation of Inviolability of Private Life (Part 2, Article 182 of the Criminal Code of Ukraine)

The article deals with the matter of the constituent elements of a crime of violation of inviolability of private life. The general theoretical issues regarding the constituent elements and aggravating circumstances are analyzed. The author defines the following constituent elements of a crime, stated in Part 2, Article 182 of the Criminal Code of Ukraine: repetition and significant damage. The conclusions regarding the constituent elements of the mentioned crime are suggested.

Keywords: *Constituent Elements of a Crime; Repetition; Significant Damage; Repletion of Comparable Crimes*

Стаття надійшла до редакції: 04.10. 2017.